

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

Філософський факультет

Кафедра політології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

**Заст. декана
філософського факультету
Комаха Л.Г.**

«   » _____ 2017 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПОЛІТИЧНА КОНФЛІКТОЛОГІЯ

для студентів

галузь знань
спеціальність
освітній рівень
вид дисципліни

**0301 Соціально-політичні науки
6.03010401 Політологія
Бакалавр
вибіркова**

форма навчання	денна
навчальний рік	<u>2017/2018</u>
семестр	7
кількість кредитів ECTS	2
мова викладання	українська
форма заключного контролю	залік

Викладачка: Половко Олена Олексіївна, к.п.н., доцентка кафедри політології

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__»__ 20__р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__»__ 20__р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2017

Розробниця: к.політ.н., доцентка кафедри політології Половко О.О.

Затверджено
«_____» _____ 2017р.

Зав. кафедри політології

_____ (Цвях В.Ф.)

Протокол № ____ від «__» _____ 2017 р.

Схвалено науково - методичною філософського факультету

Протокол від «_____» _____ 2017 року №__

Голова науково-методичної комісії _____ (_____)

«_____» _____ 2017 року

ВСТУП

1. Мета дисципліни – полягає у системному викладенні знань про політичний конфлікт, умови його виникнення, суб'єкти та об'єкти політичних конфліктів. А також про міжсистемний політичний конфлікт, міждержавний політичний конфлікт, етнополітичні конфлікти. Прогнозування політичних конфліктів і методи їх вирішення.

2. Вимоги до вибору навчальної дисципліни:

А) До початку вивчення цього курсу студенти мають володіти **знаннями** з основ держави та права, що давали б уявлення про становлення та розвиток суспільства та його інститутів.

Б) **Вміти** збирати та інтерпретувати інформацію щодо феноменів та явищ суспільно-політичних процесів, застосовувати базові поняття в критичному осмисленні подій, що мають місце в сучасному світовому політичному процесі.

В) **Володіти елементарними навичками** наукового дослідження щодо пошуку, критичного відбору та систематизації інформації як прикладного так і теоретичного характеру.

3. Анотація навчальної дисципліни: Спецкурс «Політична конфліктологія» базуються на висвітленні й поясненні основних понять теорії конфлікту, зміст яких відображає сучасні досягнення світового та вітчизняного гуманітарного знання в усьому його багатстві і різноманітності наукових спрямувань. У курсі розкриваються принципи та закономірності функціонування та розвитку конфлікту в цілому, та політичного зокрема, історичні та актуальні його особливості. Вивчається феномен соціального та політичного конфліктів як теоретичний конструкт і конкретні його форми та вияви.

Спецкурс «Політична конфліктологія» є дисципліною за вибором навчального закладу підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр». Дана дисципліна є нормативною. Викладається у I семестрі IV курсу бакалаврату в загальному обсязі – 72 год (2 кредити ECTS), зокрема: лекцій 17 год., самостійна робота студентів 55 год.

4. Завдання (навчальні цілі) – сформувати у студентів навички критичного аналізу політично мотивованих конфліктних ситуацій та процесів, їх представлення в ЗМІ, повсякденній свідомості та в теоретичних узагальненнях з опорою на сучасне політологічне знання. Розвинути знання про особливості функціонування і розвиток сучасних політичних конфліктів, зокрема і в Україні.

5. Результати навчання:

В результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація 4. автономність та відповідальність)		Методи викладання і навчання	Методи оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
	Знати:			
1.1	Сутність соціальних та політичних конфліктів, що є предметом Політичної конфліктології, володіти та вміти застосовувати її базовий понятійно-категоріальний апарат; типологію та динаміку політичних конфліктів.	Лекція, Самостійна робота		20

1.2	Актуальні політичні конфлікти в сучасному суспільстві, умови та чинники їх виникнення та розв'язання, специфіку їх прояву в українському суспільстві	лекція, самостійна робота		20
	Вміти:			
2.1	Аналізувати політичні конфлікти, інтерпретувати їх із позицій сучасного політологічного знання	Лекції, самостійна робота	реферування з коментарями	10
2.2	Визначати та розкривати сутність актуальних соціальних та політичних проблем, конфліктів сучасного суспільства, їх умови і чинники виникнення та врегулювання;	самостійна робота	Усні доповіді, пояснення до конспекту першоджерел	10
2.3	Критично осмислювати інформацію про політичні конфлікти і процеси, яка представлена у масовій свідомості, публікаціях у ЗМІ та в соціальних мережах	самостійна робота	презентація самостійного дослідження	10
2.4	вміти застосувати знання з політичної конфліктології в громадській діяльності та спорадичній політичній участі	самостійна робота	презентації	10
	Комунікація:			
3.1	Демонструвати знання і мислення в дискусійному форматі, беручи участь у професійному обговоренні винесених тем на наукових семінарах, круглих столах, колоквиумах, дебатах тощо. Презентувати результати проведених досліджень будь-якої з тенденцій, що трансформують усталені уявлення/підходи/ процеси та інститути в сучасних умовах	самостійна робота	презентація самостійного дослідження,	10
	Автономність та відповідальність:			
4.1	Самостійно знаходити та критично осмислювати науково-публіцистичні тексти та інші інформаційні джерела з суспільно значимих питань	Самостійна робота	Усі види усних та письмових робіт	5

4.2	Бути відповідальними у здійсненні наукових досліджень на всіх його етапах, від підбору джерел до винесення аналітичних суджень. Достовірність, всебічність та максимаальна об'єктивованість дослідження мають визначати наукову сумлінність дослідника.	самостійна робота	Усі види усних та письмових робіт	5
-----	---	-------------------	-----------------------------------	---

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання (необов'язково для вибіркових дисциплін)

Результати навчання дисципліни	1.1	1.2	2.1	4.1	4.2
Програмні результати навчання		+			
			+		
			+		

7. Структура курсу: у курсі передбачено 1 змістовну частину. Заняття проводяться у вигляді лекцій. Завершується дисципліна заліком.

8. Схема формування оцінки:

Контроль знань здійснюється за системою ECTS, яка передбачає дворівневе оцінювання засвоєного матеріалу, зокрема **оцінювання теоретичної підготовки** – результати навчання (знання 1.1 – 1.2), що складає 40% від загальної оцінки та **оцінювання практичної підготовки** – результати навчання (**вміння** 2.1-2.4); (**комунікація** 3.1); (**автономність та відповідальність** 4.1-4.2), що складає 60% загальної оцінки.

Критерії оцінювання:

1. Конспект першоджерел:

2 бали – студент опрацював необхідний текст із цитуванням та відповідними власними зауваженнями та поясненнями

1 бал – студент законспектував текст без цитувань та пояснень

2. Самостійна робота, підсумкова письмова робота:

20-16 балів студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст поставленого завдання, правильно інтерпретує отримані результати, використовує обов'язкову та додаткову літературу, демонструє самостійність, достовірність, незаангажованість проведеного дослідження / письмової роботи

15-11 балів - студент у достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно його викладає, але може не вистачати аргументації в поясненнях, в основному розкриває зміст поставленого завдання, використовує обов'язкову літературу, демонструє самостійність та достовірність проведеного дослідження / письмової роботи. Допускаються несуттєві неточності

10-6 балів - в цілому володіє навчальним матеріалом, але не демонструє глибини знань, самостійності у вирішенні поставлених завдань, не спирається на необхідну навчальну літературу, робота містить суттєві неточності

5-0 балів - не в повному обсязі володіє матеріалом, фрагментарно та поверхово його викладає, недостатньо розкриває зміст поставлених питань. Має суттєві помилки в роботі. Демонструє не самостійність у виконанні завдань

Семестрову кількість балів формують бали, отримані студентом у процесі засвоєння матеріалу з усіх двох частин та виконання самостійних робіт.

3. Есе, презентація, аналітична розвідка

12-15 балів – студенти цілковито володіють матеріалом, вільно оперують знаннями з курсу та здатні включати їх в ширший науковий контекст. Також студенти мають демонструвати високу ступінь самостійності у виконанні цих завдань та, водночас, ґрунтувати свої твердження на науково-достовірній літературі.

8-12 балів – робота не має високого рівня самостійності, або ж містить неповні обґрунтовані твердження, проте демонструє достатню обізнаність із необхідним обсягом рекомендованої літератури

4-7 бали – робота частково розкриває проблеми та здебільшого реферативна за змістом.

1-3 бали - існують суттєві помилки в роботі, що є наслідком незасвоєння матеріалу. Робота носить компілятивний несистемний характер.

Оцінювання за формами контролю:

	ЗЧ1		ЗЧ2	
	<i>Min. - 24 бали</i>	<i>Max. - 40 балів</i>	<i>Min. - 24 бали</i>	<i>Max. - 40 балів</i>
Конспект першоджерел	2	4	2	4
Реферати, есе	8	12	8	12
Індивідуальне творче завдання	2	4	2	4
Письмова контрольна робота	12	20		
Підсумкова контрольна робота			12	20

Підсумкове оцінювання у формі заліку: підсумкова кількість балів з дисципліни (максимум 100 балів), яка визначається як сума (проста або зважена) балів за систематичну роботу впродовж семестру. Залік виставляється за результатами роботи студента впродовж усього семестру. Таким чином, підсумкова оцінка складається із суми семестрової кількості балів та підсумкової контрольної роботи

При простому розрахунку отримуємо:

	Семестрова кількість балів	ПКР (підсумкова контрольна робота) /залік	Підсумкова оцінка
<i>Мінімум</i>	48	12	60
Максимум	80	20	100

Шкала відповідності:

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59
Зараховано /Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

**СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ І СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ**

№ теми	Назва теми	Лекції	С/Р
1	Конфліктологія як міждисциплінарна галузь наукового знання	2	10
2	Основні теоретичні джерела сучасних концепцій соціального конфлікту	2	5
3	Об'єднана типологія конфліктів	2	5
4	Етнополітичні конфлікти	2	5
5	Міжнародні конфлікти	2	10
6	Переговори-універсальний метод подолання конфліктів	2	10
7	Конфліктологічний аналіз сучасної ситуації в Україні	4	10
<i>Підсумкова контрольна робота</i>		1	
	ВСЬОГО	17	55

Загальний обсяг – 72год., зокрема:

Лекцій – 17 год.

Самостійна робота – 55год.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Основна:

1. Дарендорф Р. Современный социальный конфликт. Очерк политики свободы. – М., 2002. - 288 с.
2. Козырев Г. Политическая конфликтология: учебное пособие. – М., 2008. – 432 с.
3. Конфліктологія та теорія переговорів: навч. посіб. [для студентів, аспірантів і викл. вищ. закл. освіти України] / Г. І. Луцишин ; М-во освіти і науки України, Нац. ун-т «Львів. політехніка». – Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2015. – 200 с.
4. Ланцов С. Политическая конфликтология: Учебное пособие. – СПб.: Питер, 2008. – 319 с.
5. Лебедева М.М. Политическое урегулирование конфликтов: Учеб. пособие. – М., Аспект Пресс, 1999. – 271 с.
6. Основи конфліктології: Навч. посіб. для студ. ВНЗ / А. М. Гірник. – К. : Вид. дім «Киево-Могилянська академія», 2010. – 222 с.
7. Пірен М. І. Конфліктологія. – К., 2007. – 360 с.
8. Соціальна конфліктологія: підручник / Л. Й. Гуменюк; Львів. держ. ун-т внутр. справ. – Львів, 2015. – 563 с.
9. Шварц Г. Управление конфликтными ситуациями: Диагностика, анализ и разрешение конфликтов, 2007. – С. 296.
10. Шеллинг Т. Стратегия конфликта. – М., 2007. – 376 с.

Додаткова:

1. Анцупов А.Я., Шипилов А.И. Конфликтология: Учебник для вузов. — М.: ЮНИТИ, 2000. - 551 с.
2. Батрименко О. Особливості сучасних збройно-політичних конфліктів [Текст] : дис... канд. політ. наук: 23.00.02 / Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. - К., 2005. - 185 арк.
3. Ванханен Т. Этнические конфликты.- 2004. - 288 с.
4. Диксит А. Теория игр. Искусство стратегического мышления в бизнесе и жизни, - М.: Манн, Иванов и Фербер, 2015. - 464 с.
5. Диксит А. Стратегические игры. - М, 2017. - 880 с.
6. Зиммель Г. Избранные работы. —Ника-Центр, 2006. — С. 79.
7. Козер Л. Функции социального конфликта. — : Идея-Пресс, Дом интеллектуальной книги, 2000. — 208 с.
8. Конфликтология: Хрестоматія / Сост. Н. И. Леонов. - М., 2011. - 568 с.
9. Короткий оксфордський політичний словник. - К., Основи, 2006. - 789 с.

10. Рубин Д., Пруйт Д. Социальный конфликт. Эскалация, тупик, разрешение. Секреты убеждения, 2014. - 352 с.
11. Юрі В. Сила позитивного Ні – К.: Книголав, 2017. - 320 с.
12. Sowell T. A Conflict of Visions: Ideological Origins of Political Struggles.- Basic Books; Revised edition, 2007 - 352 p.